

ABONAMENTUL :

Un an 20 Lei = 140 Cor.
 Un an 26 Lei = 72 Cor.
 Un an 28 Lei = 36 Cor.
 După un an număr e în
 25 bani sau 50 IL.
 Adresa p. curier și la-
 turarilor Nr. 200.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOLIAZĂ.

Criza maghiară.

Stările turburi prin care trece o națiune, caracterizează prin deasa schimbare a guvernelor.

Ministerele de tranziție, sunt formațiuni hibride, cu existență trecătoare, alcătuite în vedere a unui scop imediat, sau în cazul când este nevoie de crearea unei diversități, pentru se ascunde realitatea unei situații destul de gravă prin ea însăși.

Aceste formații transitorii, ce nu au de la o legătură artificială între ele, din punctul de vedere al înlocuirii uneia prin cealaltă, se creează numai atunci când în vederea unui viimânt eșit din însăși conștiința și forța morală a națiunii, se ajunge la restabilirea echilibrului normal.

Din punctul acesta de vedere, actuala situațiune din Ungaria ne oferă subiectul unei interesante și bogate experiențe.

Imprejurările nenorocite în care Ungaria intră în război, lupta dusă în contra ideii de dreptate și justiție alături de puterile centrale, crimele și atrocitățile săvârșite sub scudragostei de țară și atacurile neleale în contra României, urmate de strălucita isbândă acesteia, au nimicuit cu desăvârșire echilibrul sufletesc al poporului maghiar.

Pretutinderi de desordine și violență, revoluțiune și măcel, lupte fratricide pentru interese deosebite, anarhie înăuntru și discreditare afară, acestea au fost rezultatele acțiunii ște de loialitate a Ungariei.

Guvernele au urmat cu înfrigurare unele după celelalte, conduse de aceleași patimi și condamnate la rușine și peire încă dela începutul existenței lor.

Károlyi, Bela Kun, Friedrich, remanierea ministerului acestuia și în fine, cabinetul Lovász, sunt formațiunile hibride, de care vorbim mai sus, în așteptarea echilibrului atât mult dorit.

Din nefericire, trebuie să constatăm că ultima formațiune ministerială din Ungaria, are nici o șansă de durată și că în timp de puțin mult câteva zile — în cazul când ea nu va fi înălțurată până acum — va fi nevoită să lăse locul unei alteia, a căreia alcătuire, cauza dezordinei ce domuește în spiritele acolo, nu poate fi încă bănuită.

Două sunt motivele, în primul rând, ce împiedică existența actualului cabinet anume, faptul că acesta este prezidat de Lovász și al doilea că printre membrii noului guvern figurează și contele Iuliu Andrassy, unul din reprezentanții celei mai penibile și mai demodate politici ungurești.

Lovász, este departe de a putea exercita influența necesară asupra colegilor săi din cabinet, cum și asupra opiniei publice ungare, deoarece actualul președinte al consiliului maghiar, nu a fost niciodată în politică aceea ce se cheamă o personalitate trăind din forțele proprii și impunându-se printr'o acțiune de stabilită și printr'un program bine fixat.

Lovász, care trebuie considerat mai mult ca un agitator și un speculant al diferitelor curente impuse de împrejurări, a trăit mai mult deauna la umbra unui om politic cunoscut, împărțându-se din creditul și prestigiul acestuia.

Așa în ultimul timp, actualul șef al cabinetului a fost prietenul și omul de încredere al lui Károlyi, a căruia guvernare criminală, a stârșit prin a arunca Ungaria, schilavă și nenorocită, în ghiarele lui Bela Kun.

E natural, deci, ca Lovász, să nu poată avea autoritatea necesară înăuntru și să nu se poată bucura nici de creditul necesar unui președinte de consiliu, față de actualii diriguitori ai omenirei.

Pe de altă parte prezența în sânul cabinetului a contelui Iuliu Andrassy, constituie o nouă greutate în ceea ce privește durata actualului guvern.

Depositar al tuturor principiilor politice strimte și învechite, ce a condus națiunea ungară la peire, apărător al dominațiunii oligarhice și reprezentant al intereselor magnatilor, el apare ca fantoma uricioasă a unui trecut de nedemnită și rușine.

Monarhic prin interese și prin naștere, contele Iuliu Andrassy, nu poate să priceapă nimica din nevoile timpurilor noi.

Educația și monarhismul său, îl înfățișează ca pe o antiteză a noilor curente ce străbat astăzi omenirea și ca pe antipodul opiniei publice de pretutinderi cu privire la instituirea în Ungaria, a vechii forme de guvernământ.

Modul ostil în care intrarea contelui Andrassy în cabinet a fost privită de socialistii unguri, întărește soliditatea acestor afirmațiuni.

Criza sufletească a poporului ungar, a ajuns la punctul ei cel mai înalt.

România, prin acțiunea ei victorioasă și prin ocuparea Budapestei, a avut meritul de a scurta o criză ce ar fi putut dăinui la infinit, forțând în același timp desnodământul.

Grație acțiunii României, ultimele faze ale crizei maghiare vor trebui să fie urmate de restabilirea echilibrului normal, aceasta atât în interesul însăși al Ungariei cât și în acela al tuturor popoarelor cari au luptat pentru asigurarea liniștei în Europa.

Se pune însă întrebarea, cine va fi omul drept, capabil și cinstit, care ridicându-se la înălțimea circumstanțelor să îndrepte destinele poporului ungar pe drumul lor adevărat.

Două anuare școlare.

Primum la redacție încă două anuare școlare: unul al „Institutului Pedagogic-Teologic ortodox român din Arad” alcătuit de dr. T. Botș, director, celălalt al „Liceului gr.-or.-român și al școlii reale gr.-or. române din Brașov”, pe al 69-lea an școlar, publicat de Gh. Chelar director.

Este o tradiție aici, ca anuarele să nu fie numai niște simple și reci dări de seamă asupra activității din cursul anului. În ele simți un suflet și descoperi o satisfacție a omului care și-a făcut datoria în decursul unui an. Pentru acea muncă modestă, asupra căreia vom stărui întotdeauna și îi vom da tot sprijinul de care va avea nevoie, îi suntem adânc recunoscători, căci e opera pozitivă, care formează sufletele, și desvoltă pe căi bune caracterul și pune primele pietre în culturaștinerilor generații.

Anii de război, au stinjenit mersul normal al școlii; totuși din dările de seamă, vedem ce piedeci mari au avut de învins profesorii de aici ca să se poată menține și continua cultura românească. Bucuria că au scăpat de piedici, și-o exprimă amândoi direc-

torii și simțim că forțe însutite, le-a dat fericiți deslegare a războiului. Totuși o deosebire: în timp ce la Brașov bucuria a venit mai de vreme și liceul și-a putut urma mai regulat cursurile, în Arad școala a avut de întâmpinat imense greutăți din cauza situației mai mult decât precare ce a dăinuit aici până la sfârșitul lunii Mai. De aceea la preparandia din Arad un mare număr de elevi au fost siliți să-și întrerupă studiile și se poate spune cu drept cuvânt că anul școlar 1918-19 pentru Arad a fost ultimul și cel mai greu an de calvar.

Liceul din Brașov a dat peste 70 elevi care au luat maturitatea, iar toate celelalte clase au avut un număr de elevi care atingeau sută. Progrese evidente.

Suntem în preajma deschiderii noului an școlar, care făgăduiește a da cele mai frumoase roade. Dorim directorilor și profesorilor celor două instituțiuni de cultură spor la muncă și un număr cât mai mare de elevi pe care să-i îndrumeze pe căile frumoase și înălțătoare ale culturii.

Le cresc coarnele.

De când s'a preluat orașul Arad tot des ne întâlnim cu termine puse pentru ungerii, care vor binevoi a depune jurământul. În câteva rânduri învățătorii dela fostul stat ungar au refuzat categoric depunerea jurământului. Oficianții dela administrație mai toți au refuzat. Profesorii așijderea.

E de admirat îngâmfarea lor adevărat ungurească, cu care se opun situației schimbate. Ce deosebire groaznică!...

Bieții oficianți români din fosta Ungarie nu mai erau întrebați, că vor ori nu a depune jurământul. Numai după un șir lung de ani de trudă, petrecuți în culare cancelarie, ajungeau unde și unde la pită. Iar ajunși odată oficianți, erau cei mai conștiencioși și se purtau cu multă reverință față de statul ai cărui slujbași erau. Cu adevărat oameni de toată încrederea.

În mijlocul situației schimbate, într'adevăr, nu pricep, pentruce azi, când noi suntem stăpâni și măgulim atât de mult pe unguri.

E întrebarea, că în oficii avem foarte mare lipsă de ei ori nu avem? Dacă oficiile românești într'adevăr nu se pot conduce fără unguri, ori dacă pentru „bunăvoința” ce au arătat-o față de noi în răstimp de o mie de ani, noi le suntem obligați?

Dacă oficiile noastre românești se pot conduce și fără de ei, atunci la ce atâtea formalități? În urmă prea le cresc coarnele și vor fi de părerea, că fără dibăcia lor nici n'am fi capabili la ceva lucruri de dai Doamne!

Aceia o pricep, că pe omul, care a slujit cu cinste și omenie mai mulți ani, nu-l poți alunga iaca așa din slujbă. Dar a mai sta de vorbă cu astfel de oameni, care încă se hărătesc, că nicidecum nu vor depune jurământul — asta nu o pricep! — Oamenii ăștia nu numai că nu sunt de folos, dar arătându-și față dușmănia sunt chiar periculoși statului. Noi nu vrem să-i facem pe ei slugarnici, cum au pretins ei dela ai noștri. Aceia însă, ca să fie cu bunăvoință și să nu fie ostili statului nostru românesc, așa cred, că avem tot dreptul să o pretindem dela ei!

În fine trebuie să știe și ei, că nu mai sunt în Ungaria, ci sunt cetățenii României-Mari, față de care și ei își vor fi având necăi datorințe de împlinit!

Preot Ioan Turdean.

Din Bucovina.

Cernăuți 19 (întârziată). D. I. Manolescu artist dramatic a dat o serie de reprezentații prin orașele Bucovinei, cu un deplin succes.

— Din inițiativa artistului Ion Manolescu s'a oficiat un parastas în amintirea marelui artist Petre Liciu și Belcot.

— Baritonul Jean Athanasiu și dna Rodrigo au dat două concerte cu ocazia cărora publicul Cernăuților străin a avut ocazia să aprecieze arta românească.

— Din inițiativa dlui general Petin și cu concursul dlui general Zadic și a dlui ministru delegat a apărut la Cernăuți primul număr al ziarului, deocamdată, săptămânal „Le Luni”, al cărui program este educarea publicului neromânesc bucovinean în direcția acceptării formelor de cultură latină și a debarasării de vechia cultură germană.

— Recruții care au fost chemați sub drapel au răspuns imediat chiar și acei care n'au fost recrutați pentru a nu rămânea în urma camarazilor. Ei s'au prezentat și au cerut să fie înrolați. Din toate colțurile Bucovinei au venit flăcăi la Cernăuți, înțonând cântece naționale.

— Vremea în Bucovina s'a îndreptat. Toată lumea este ocupată cu strângerea recoltei, care se anunță, în general, a fi foarte bună.

Știri din Basarabia.

Chișinău, 20. — D. Pantelimon Halipa însoțit de d. St. Cioban, directorul instrucțiunii publice, a plecat de câteva zile prin județele Akerman, Ismail și Cahul în vederea unei inspecții de ordin administrativ și cultural, pentru apărarea și susținerea intereselor naționale din Basarabia.

— O comisie compusă din dnii Cujbă, Codreanu și Nastase a plecat la Paris spre a completa comisiunea basarabiană existentă.

— Reuniunea muzicală „Graiul Neamului” de sub conducerea profesorului de muzică Traian Popovici a dat în Chișinău o șezătoare muzicală-literară cu un bogat repertoriu de cântece naționale. Prin astfel de șezători ale reuniunii „Graiul Neamului” se pot vedea rezultate frumoase pe terenul muzicii naționale.

— Duminecă, în sala teatrului Orfeum din Chișinău, dna Buturezeanu, profesoară din Iași a ținut o interesantă conferință despre rolul femeii în societate și drepturile ei.

— A apărut o importantă lucrare „Călăuza orașului Chișinău” cu istoricul și planul orașului.

— În primele zile ale lunii Septemvrie va avea loc în Chișineu un mare congres al tuturor viticultorilor din întreaga Românie, cu care ocazie se vor discuta chestiuni importante privitoare la viticultură.

— În locul dlui Ciorapciu, demisionat, a fost numit prefect al județului Orhei d. Robescu.

— În sala teatrului din Soroca a avut loc o frumoasă serbare dată în favoarea cohortei cercetașilor din Soroca.

— Duminecă, a avut loc în sala de adunare a clubului polonez din Chișinău sub patronajul alianței franceze, o conferință în franceză, rostită de dra Lida Psarjerwski profesoară la colegiul de știință socială din Paris, vicepreședinta comitetului permanent al feminismului internațional.

— La Curtea marțială a grupului de divizii general Popovici, se continuă procesul celor 108 bolșevici.

Colecta pentru

biserica Mărășeșt.

Suma din urmă	2312 cor. — fil.
Preotul C. Mihulin, Cicir	46 cor. 48 fil.
Total:	2358 cor. 48 fil.

Român, caută casă bine mobilată, în centru. Eventual, penziune. Oferte la redacția ziarului sub „ROMAN”.

INFORMAȚII.

— Fostul generalissim al armatei italiene Cadorna și generalii Capello, Porro, Montuori, Cavaciocchi, Agliardi sunt urmăriți de autoritățile militare italiene, pentru dezastrul suferit pe Piave, în special la Caporetto.

Comisia de examinare a ținut 41 de ședințe, a ascultat 21 senatori, 35 deputați și a examinat 2310 documente.

— Federația industriilor engleze, s'a pronunțat contra naționalizării industriilor, sub orice formă s'ar produce. Acțiunea statului va trebui să se reducă în a proteja publicul contra exploatareilor și a monopolurilor.

— *D. Nicolae Iorga a început să publice în »Neamul Românesc« o serie de articole sub titlul »Șapte ani cât un veac«, în care dsa face istoria românilor dela începutul războiului european.*

Atragem în mod special atenția cetățitorilor din Ardeal asupra acestor studii, de cel mai mare folos pentru toți acei care sunt dornici să afle una din cele mai interesante pagini din istoria românilor.

— Primarul orașului Arad a dat o ordonanță prin care somează pe toți negustorii, proprietarii de cafenele, restaurante etc., ca să afișeze în localurile lor lista prețurilor în primul rând în românește.

Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă dela 1000 până la 10 mii cor.

— Eri după amiază a sosit la Arad, venind din Timișoara, comisia ce se va duce la Viena să schimbe banii albi adunați de institutele financiare. Comisia pleacă la Viena azi înainte de amiază ducând cu sine și bani albi dela institutele financiare din Arad.

Banca Austro-Ungară va schimba banii albi emiși de ea. Schimbarea banilor falsificați de guvernul lui Bela Kun, banca Austro-Ungară nu-i schimbă.

— În toate orașele din vechiul regat, marea victorie dela Mărășești, a fost serbată cu deosebită pompă. Pretușindeni s'au ținut cuvântări, în care s'a arătat însemnătatea zilei.

— Toate mărfurile și călătorii din Sebastopol, vor intra în țară numai prin porturile Constanța și Galați. Produsele alimentare precum și legumele verzi și fructele sunt prohibite. Intrarea lucrătorilor, vagabonzilor și emigranților este oprită.

Călătorii sosiți în țară vor fi supuși unei carantine de 5 zile la domiciliul lor. Măsura aceasta s'a luat deoarece la Sebastopol s'a declarat holera.

— Ziarele din București anunță că în curând va apare un decret-lege, prin care se hotărăște că autorizațiile pentru importul și exportul de semințe, trebuie să poarte pe lângă viza ministrului de industrie și pe aceea a ministrului de agricultură.

— Parchetul din Budapesta a cerut estradarea lui Bela Kun.

— Greva dela poșta centrală din București a încetat, greviștii reluându-și lucrul.

— Urmând să se înființeze la Reg. 105 inf. o muzică militară, sunt rugați toți foștii muzicanți militari, precum și membrii fanfarelor de prin comune să se prezinte cu instrumente la d. loc. col. Timco în Arad, Str. Jozsef Föherceg No 1 între orele 12 și 2. Unde vor primi toate informațiile necesare. Îndeosebi foștii și actualii șefi de muzică sunt rugați să se prezinte fără amânare. *Comand. Reg. 105 inf.*

— „Neuer Tag” desminte știrea, că Tiberiu Samuely s'ar fi sinucis.

— Numărul personalului pentru paza Budapestei a fost sporit la 3000 oameni.

— Taxa de 1000 lei care trebuie depusă de elevii școlii militare de cavalerie a fost mărită la 2500 lei.

— Un tren compus din 7 vagoane care avea materii explozibile, s'a aprins și a făcut explozie pe linia Obor-Mogoșoaie (București) rănind grav cinci soldați. S'a deschis o anchetă.

— Inginerul *I. Cherciu* a uitat un geamantan cu haine în Giula. Și-l poate ridica dela d. Cornel Beșan, Str. Ritoak Zsigmond No. 4 în Oradea-Mare.

x Concertul și reprezentația teatrală anunțată cu ocaziunea adunării „Astra” la Ineu (Boroșineu) se amână pe ziua de *31 August*. Amânarea o necesitează marea serbare națională, care se va ținea în Arad la 15/28 l. c. Fi 327.

— Guvernul brazilian, a votat în întregime legea pentru ratificarea tratatului de pace cu Germania.

BIBLIOGRAFII. Politică de rezistență, de Leonte Moldovan, fost deputat, prefect, avocat din Brăila. Cartea conține articole politice cu privire la chestiunile la ordinea zilei.

— **Revista copiilor și a tinerimei** nr. 32 conține: Băi. — Cure de apă. — Minunile lor de C. G. Costa-Foru. În armistițiu (versuri) de V. Militaru. Pasărea Albastră (piesă) de Maurice Maeterlink trad. de dna Elena Farago. Pagina Hazlie de Bunicu. Sapirograf de I. C. Vișarion. O nenorocire... hazlie de Peneiopa. Tătorul de lemne (schiță în versuri) de Elena Farago. Păianjeni și obiceiurile lor de... Povești din Junglă. Poșta redacției. Suplimentul X cu povestea M. S. regina. Prețul 75 bani.

Contra speculei.

Chestia speculei se agită zilnic, în desprezarea care a cuprins o societate întreagă, încă de acum, în mijlocul verii, când totuși se mai pot găsi mijloace de traiu, în așteptarea iernii, care, fără măsuri potrivite, va fi teribilă.

Un recent neofit aristocratic al „Socialismului” știe un leac, al tarabei sale, dar, fiindcă, pentru a-i avea, trebuie să facem revoluția cu toate consecințele și riscurile ei, preferim să încercăm altfel.

Unii sunt pentru apelurile la conștiință. Slabă nădejde față de speculatori cari nu țin acest articol! Alții își pun nădejdea în asociații defensive sau și ofensive. Se poate ajunge la ceva; la prea mult însă, nu.

Singura scăpare, eroică, dar efectivă, e luarea de către Stat, pentru timpurile anormale, a întregii gospodării de producție și distribuție alimentară, întrebându-se pe cei cari o au astăzi, ca simpli auxiliari plățiți.

Știu ce se va obiecta: „Statul”, dar aceasta înseamnă alți păduchi de lemn!

Din nenorocire, da. Însă iată ce ar face un neam cuminte.

A multămi lipsurile multimilor, pe o vreme când fiecare înțelege să aibă mai mult și să dea mai puțin, nu mai e administrație și contabilitate, e știință și artă.

Dar, dacă am voi să avem, mâne o catedră de limbă japoneză, am lua un specialist de aiurea, deocamdată.

America lui Hoover îi are însă și ei au dovedit ce pot.

Să luăm cât ni trebuie. Să li dăm sarcina în samă. Să încercăm măcar cu acești oameni cari n'au aici nici prieteni, nici dușmani. Să lăsăm să ruzeze mai ales.

Nu e rușine să cauți aiurea ce nu știi și ce nu poți.

Și în materie de speculă nici nu știm, nici nu putem.

Neamul Românesc) *N. Iorga*

0 carte despre români.

D. Leo Claretie, fiul răposatului Iules Claretie, și un excelent scriitor și prieten al românilor, a dat zilele trecute la iveală o nouă și interesantă lucrare în care vorbește despre români.

D. Leo Claretie, care a trăit mai mult timp în țara noastră și care a avut prin urmare puțința să ne cunoască de aproape, a căutat să ne facă cât mai bine cunoscuți în țara sa, contribuind încă cu vre-o câți-va ani înainte de războiu, la apropierea ce se anunța din ce în ce mai strânsă, între noi și republica franceză.

La reîntoarcerea sa în Franța, după călătoria făcută în România, acum 7-8 ani, distinsul literat francez, a publicat o documentată lucrare asupra literaturii românești, insistând asupra meritelor ei și asupra curentului original și sănătos de care era însușită.

Astăzi, după atâția ani de zile, d. Leo Claretie publică un nou volum intitulat „Nos frères roumains”, dând dovadă că a rămas în vremii de grea cumpănă pentru noi, un bun și fidel prieten al românilor.

În noua sa lucrare, scrisă cu o deosebită pricepere a chestiunilor, și într-o remarcabilă formă literară, d. Leo Claretie, vorbește despre latinitatea poporului român, și găsește termeni însușești de o sinceră admirație pentru atitudinea cavalerescă avută de România în timpul războiului, cum și pentru sacrificiile ce a făcut în apărarea ideilor nobile apărute cu atâta îndârjire de toate națiunile civilizate.

Cu aceiași caldă simpatie pe care ne-a arătat-o totdeauna, autorul pune în evidență cultul ce România a avut pentru Franța și legăturile din ce în ce mai temeinice ce au unit-o de aceasta.

D. Leo Claretie al cărui spirit cavaleresc, a știut să aprecieze la justa lor valoare, acțiunile nobile și curajoase, consacra un frumos capitol virtuților militare și cetățenești ale regelui Ferdinand și bunătatea admirabilă a reginei României.

La sfârșitul noului său volum d. Claretie, recunoaște rolul ce România e destinată să joace în istoria civilizației și misiunea sa pacificatoare în orientul Europei.

Omagiul acesta adus țării noastre de un francez ilustru, în niște vremuri atât de grele pentru noi, este o adevărată mângâiere. Cu atât mai mult, cu cât nici odată țara noastră nu a avut mai multă nevoie de prieteni cari să știe să-i aprecieze calitățile și să înțeleagă sufletul bunului și modestului popor român.

Un comunicat al partidului socialist.

In urma retragerii socialistilor din Marele Sfat și din Consiliul Dirigent, comitetul executiv socialist din Ardeal a adresat un apel către muncitorii din care extragem următoarele:

„Partidul nostru nemai având reprezentanți în guvern, va lucra în mod independent, va face o politică curat muncitorească și bîcîind toate nedreptățile, va fi singurul partid de opoziție serioasă, de critică. Dacă felul acesta de a lucra va pretinde mai multe jertfe, dacă stăpînirea va căuta să ne pue piedeci și să ne prîgonească, noi le vom înfrunta pe toate, căci lupta ne va oțeli numai puterile și suferințele noastre vor fi cele mai bune acte de agitație în sânul poporului.

Nu vom căuta însă lupta cu orice preț și vom ști să ne păstrăm cumpătul față de oricine ar dori să ducă muncitorimea pe căi greșite.

Tovarășii de pretutindeni să rămîie liniștiți și să nu se lase provocați din partea nimănui. Nu e azi timpul a face greve de protestare și a atrage în felul acesta urgia stăpînirii asupra mișcării socialiste. Să fim deci calmi și să dăm dovadă că suntem un partid disciplinat, care își are politica sa bine chibzuită și care știe când trebuie să puie în cumpănă greutatea sa.”

TELEGRAME.

Dezarmarea armatei bulgare.

Viena, 21. — *Temps scrie: Trupele franceze de sub comanda generalului Graziani au început ocuparea Bulgariei. Trenuri speciale conduc trupele în diferite puncte strategice, unde va trebui să se opereze predarea armelor și materialului de război rămas în mâinile bulgarilor.*

Cu toate ordinile severe date de guvernul din Sofia, trebuie să ne așteptăm la incidente, ofițerii bulgari fiind adînc iritați; dar nici o rezistență serioasă nu-i cu puțință, dată fiind apropierea trupelor sârbe, grecești și române care ar interveni cu forța la primul semnal al generalului Graziani.

Zürich, 21. — În diferite puncte au avut loc lupte între trupele franceze și trupe bulgare și comitagii. Francezii au avut câțiva ușor răniți.

București, 21. — *Între trupele franceze și bulgare au avut loc câteva ciocniri mai serioase.*

Nu pare exclusă intervenirea forțelor române. Guvernul studiază această importantă chestiune.

Nu s'a cerut României, deocamdată, nici un ajutor armat, dar se crede probabil că România va fi invitată să ocupe linia Rusciuk—Varna.

Din cercurile competente nu a transpirat nimic până acuma. N.

Cum se iau măsurile de ordine la Budapesta.

Budapesta 20. A sosit în oraș generalul italian Monbeili și a avut o lungă convorbire cu d. general Mărdărescu.

Între comandamentul român și generalii aliaților, ca reprezentanți ai acestora, există deplină înțelegere. Fără aprobarea prealabilă a comandamentului român, reprezentanții antantei nu iau nici o dispoziție.

O declarație a dlui Vaida Voevod.

Paris 20. *D. Alexandru Vaida-Voevod, ministru, a declarat, că România va recunoaște numai un astfel de guvern maghiar, care va fi în stare să garanteze buna pace cu toți vecinii și care se obligă a face alegerile pentru constituantă, fără ajutorul armatei române. (Ag. Dacia).*

Guvernul vienez și Bela Kun.

Viena, 21. — *Opinia publică se ocupă de chestiunile Ungariei. Pe străzi și în cafenele se discută despre situația lui Bela Kun, care va trebui estradat aliaților. »Neue Freie Presse«, informat din cercuri competente, anunță, că somarea trimisă de aliați în acest senz, ar fi fost respinsă de guvernul vienez. (Ag. Dacia).*

Arestarea teroristilor unguri.

Viena 20. Cea mai mare parte din teroristii maghiari au fost închiși. În vagonul salon al lui Samuelly, s-au găsit enorme cantități de bani, mobile, bijuterii, etc. În dulpurile din palatul arhiducelui Iosif, unde a fost cartierul general al armatelor roșii, s-au găsit peste 80 milioane de coroane, uitați de bolșevici în fuga lor. Au fost arestate până în prezent mai mult de 600 persoane, acuzate de asasinat. Autoritățile au ordonat să fie arestați toți comisarii poporului cari se află în Budapesta. Au fost arestați, Garbai, Peter Agoston și Iosif Haubrich, toți foști miniștri în guvernul maghiar.

Spiritul monarhist din Ungaria.

Seghedin, 20. — În toată Ungaria se face propagandă pentru alegerile reprezentanților în Constituantă, care va fi convocată în cel mult 5 săptămîni.

Spiritul țărănimei este pentru restaurarea monarhiei. Țărănimea crede legată de persoana unui rege îmbunătățirea situației economice și financiare a țării, distrusă de comunism.

Pentru o înțelegere între români și unguri.

Berna 21. — Fostul ministru ungar Vázsonyi a declarat ziarului „Neue Freie Presse” următoarele:

Intervenția română, a grăbit fără îndoială prăbușirea guvernului bolșevic. România ține frontul dela Nistru contra bolșevismului rus și e un interes european să existe o Ungarie consolidată ca să poată ajuta România contra bolșevismului. E necesar deci ca România și Ungaria să uite ura lor de altădată și să păsească pe calea unei înțelegeri mutuale.

Românii și ungurii au interese comune, care au fost îndepărtate numai din cauza pasiunilor.

Ar fi o mare greșeală dacă nu s'ar putea găsi în acest adevăr bazele unei prietenii solide și sigure.

Noul comandant al armatei ungare.

Budapesta 21. Viceamiralul Nicolaus Hertz Siosok a fost numit comandantul șef al armatei ungare ca șef de stat major a fost numit Carl Soos.

Sosirea misiunii engleze la Budapesta

Budapesta 20. Generalul englez, Ernest Trowbridge, comandantul navigațiunii internaționale a Dunărei și maiorul Alfred Steawe, au sosit la Budapesta.

O cerere a presei vieneze.

Viena 20. Ziarul „Der Morgen” se ocupă cu primejdia ce amenință Austria prin eventuala reîntoarcere la tron a familiei de Habsburg. Articolul care a făcut senzație, sfârșește prin a cere ca toți membrii familiei de Habsburg, să fie expulsați din Austria germană.

Legăturile comerciale franco-germane.

Paris 20. Presa franceză, constată, că America tinde să cucerească întreaga piață germană. Franța se poate întreba, scriu gazetele, de ce America a reluat legăturile de comerț cu Germania înainte de ratificarea păcii. Întreagă presă cere, ca granițele Franței dinspre Germania să fie deschise de urgență, până nu va fi încă târziu. (Ag. Dacia)

Legătură între America și Germania.

Berlin, 21. — Circulația vapoarelor între America nordică și Germania a luat un mare avânt. Vapoarele germane sunt încărcate cu emigranți și articole de export. Portul Hamburg este din nou plin de viață, de mișcare și toate alimentele se vînd pe un preț ieftin. (Ag. Dacia.)

Contra speculei în America.

New-York, 21. — Guvernul american a luat cele mai aspre măsuri contra speculei cu alimentele. S'au acceptat toate legile întroduse în Anglia cu privire la speculă. Au fost arestați mai mulți fabricanți de zahăr, care vor fi dați judecării. (Ag. Dacia.)

Cum sunt tratați prizonierii unguri la Craiova.

Ziarul „Democratul” din Craiova arată că în cazarma reg. 1 Dolj se găsesc închiși 386 de ofițeri prizonieri austriaci și unguri dintre cari 19 locot.-coloneli, 19 maiori, restul căpitani, locotenenți și sublocotenenți.

„Băi calde și reci, instalațiune cu totul modernă, stau la dispozițiunea acestor prizonieri. Mîncare îndestulătoare li se dă, preparată chiar de ofițeri. Am găsit la bucătărie un ofițer tânăr ungar, cu șorțul de bucătărie înainte și pe un căpitan tot ungar. Două cazane mari fierbeau și aruncau un miros pofitor. Era hrana cea mai de seamă a ungarilor pentru care toți au un fel de cult, „Gulaș”. Carne li se dă de două ori pe săptămîna și legume cât vor. Afară de asta o cantină condusă tot de ofițeri de ai lor, plină până sus de tot ce vrei: șocolată, zahăr, ouă, salam, tutun din toate calitățile și din cel mai de lux, în cutii închise, etc.”

Reproducem această informație ca să citească și ungurii de aici.

Cenzurat: Dr. S. Miclea.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localități publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

PRIMĂRIA ORAȘULUI ARAD.

Ad. nr. 10711-1919.

PUBLIKAȚIUNE.

Somez din nou pe toți negustorii și vânzătorii ca conform ordonanței referitoare a Consiliului Dirigent să afișeze în localul lor de vânzare și în vitrine prețurile articolelor ce le pun în vânzare nu numai în limba maghiară, ci totodată și în primul rând în limba română.

Acei cari vor neglija a satisface acestei ordonanțe în termen de 3 zile, se va pedepsi cu amendă dela 1000 până la 10.000 coroane.

Arad, la 21 August 1919.

Pi 343

Dr. Robu, primar.

Convocare.

Membrii comitetului central a reuniunii învățătorilor dela școalele primare confesionale din protop. arădane I-VII sunt convocați la ședință ordinară ce se va ține în 17/30 August a. c. orele 9 a. m. în școala primară din curtea bisericii.

Ci 337

Nicolae Cristea, secretar.

„Glasul Bucovinei”

ziar democratic al unirei, e cel dintâi cotidian românesc al românilor din Bucovina. „Glasul Bucovinei” a luptat pentru unirea de veci și necondiționată a Bucovinei cu patria mamă. „Glasul Bucovinei” reprezintă interesele românești și democratice cu toată hotărârea. „Glasul Bucovinei” e redactat de scriitorii cei mai de seamă ai Bucovinei. Având corespondenți speciali în fiecare oraș al Bucovinei și în toate orașele mai mari ale României întregite aduce zilnic cele mai noi și sigure știri.

Numărul de Sâmbătă apare ca număr pentru țărani și este cea mai bună gazetă scrisă pe înțelesul sătenilor.

„Glasul Bucovinei” să nu lipsească din nici o casă românească. Abonamentul pentru ziarul zilnic: 60 lei pe un an, 30 lei pe 6 luni; pentru ziarul țărănesc: 10 lei pe an.

Abonați și cetați ziarul democratic al unirei „Glasul Bucovinei” care apare la Cernăuți, strada Băncii Nr. 1. Telefon 61.

TALPĂde prima calitate se află de vânzare la firma:
VICTOR BOȘNIACARAD. Piața Tőkölyi nrul 8.
Lângă biserica românească. — B 336-2**REVISTA COPILOR și a TINERIMEI**

apare de la 1913 regulat în BUCUREȘTI Strada Enăchiță Văcărescu 8 bis

sub direcția Dlui C. G. Costa-Foru, președintele Asociațiunei Generale a Presei Române — și conducerea D-rei Maria Costa-Foru, fiica sa. Majestatea Sa Regina Maria a binevoit a încredința acestei Reviste publicarea unei opere de Circa 800 pagini, „POVEȘTEA UNE FETIȚE CARE VROIA SA ȘTIE TOATE”, scrisă pentru fiica Sa, Domnița Ileana.

Această scriere apare în supliment ilustrat alăturat pe lângă Revistă și merită a fi citită nu numai de cei mici, dar și de cititorii în vârstă.

Costul abonamentului anual e de Lei 25 Un număr — 75 bani,

Cereți un număr de probă printr'o cartă poștală și vi-se va trimite, însă din numerile cele vechi.

Abonamentele se pot face prin Banca „Albina” și sucursalele sale. Banca Re 186

O vie la Păulișul vechiu,

de două jugăre catastrale,
cu colnă și toate rechizitele
necesare este de vânzare.

ALEXANDRU CSETE, ARAD

str. Vécsey 13. :: Cse 338

Un vagon de hârtie

de împachetat superior de vânzare.

ADRESA LA ADMINISTRAȚIE.

Pa 341-3

Caut un băiat ca învățacel

pentru o prăvălie mixtă românească în etate 13-14 ani cu 2-4 cl. gimnaziale isteț și din familie bună. Ju 333-2

Adresa la Administrație.

DE VÂNZARE. Un costum nou (Francisc Iosef) potrivit pentru preoți. — ARAD. strada Ludovich Aulich nr. 8 parter. A 332-2

ANUNȚ.

Primim spre fabricare **aliaje de fier**, (fier turnat) dacă se cere cu prelucrarea după desen sau model. Di 310-5

Uzinele de fer ale statului Hunedoara.**Site de mătase pt. faină și păsat,**

fabricat elvețian veritabil, în toate densitățile uzuale. — Tafturi (Chingii) împletite extra din cânepă, înlocuiesc curelele în toate mărimile, destilat de oleiu brut, spargă de legat saci, pumpe, tulumbe în engros și detalii se capătă în prăvălia de aranjamente pentru mori și articole de specialitate a lui **IOSIF HORVATH**, Arad strada Petru Atzél nr. 1, în edificiul lui „Aradi Elso”. Ho 342

STEAGURI NAȚIONALE

SE AFLĂ DE VÂNZARE ÎN

DIFERITE MĂRIMI LA ::

LIBRĂRIA „CONCORDIA”

STR. DEÁK-FERENC NUMĂRUL 39.

— — La comande mai mari se dă rabat. — — Ru 293

RECLAMA ESTE SUFLETUL COMERCIULUI.**PENTRU ZINCOGRAFIA INSTITUTULUI NOSTRU SE CAUTĂ****UN ELEV****INTELIGENT DIN PĂRINȚI BUNI.****SE PREFERĂ CARE CUNOAȘTE****ȘI LIMBA GERMÂNĂ.****TIPOGRAFIA CONCORDIA.****NOUTĂȚI LITERARE**

de vânzare la

„LIBRARIA CONCORDIA”

ARAD, strada Francisc Deák nrul 39.

Octavian Goga. Cântece fără țară 5.—

Octavian Goga. Poezii. Ediția V. Operă premiată de Academia Română 750.

Eugen Goga. Două Sibeni. Din însemnările unui ardelean, fost soldat austro-ungar și prizonier în Rusia 10.—

Bucura Dumbravă. Haiducul. Ediția IV-a 15 cor

George Coșbuc. Cântece de vitejie. Ediție nouă 5.—

Duliu Zamfirescu. Miriță. Poem eroic 5.—

Duliu Zamfirescu. Pe marea neagră. Poezii 1899—1918 10.—

Tablouri cu Regele și Regina.

Ce sînt și ce vor sașii din Ardeal. Expunere din izvor competent. Cu o prefață de N. Iorga. Cor. 5.— și 7.—

N. G. Samarineanu. Șoapta clipelor trăite 7 cor.

Cântece naționale pentru 1) cor mixt, 2) cor bărbătesc publicate de Resortul de organizare al C. D. R. sub îngrijirea lui Timotei Popovici, prof. de muzică la seminarul Andreian.

Lucian Blaga. Poemele luminii 7.—

Lucian Blaga. Pietre pentru templul meu 6.—

Ion Clopoșel. Frământările unui an. 1918.

Ion Clopoșel. Antologia scriitorilor români (Bibl. Semănătorul) Partea I. 1.20, partea II. 1.20

partea III. 3.20, partea IV. 3.20

V. Alexandri. Poezii (Bibl. Semănătorul)

Partea I. 4.—, partea II. 3.—.

P. T.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public că

ATELIERUL NOSTRU DE ZINCOGRAFIE

I-am deschis, având la conducere un specialist care și-a câștigat practica în cele mai renumite ateliere din străinătate. Astfel am ajuns în plăcuta situație de a putea executa prompt orice lucrare atingătoare de aceasta bransă pe lângă prețuri convenabile. Executăm clișee după desemnurile cele mai fine. Autotypie după fotografie. Foto Lito, etc. Comenzile se vor adresa:

TIPOGRAFIA „CONCORDIA”

soc. pe acții secția Zincografică

ARAD, str. Zrinyi nr. 1/a.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL „ROMÂNUL”.